

یادداشت

جهاد اقتصادی و مخاطب اصلی آن

محمدحسین داناویی

■ تعبیر «جهاد اقتصادی» تعبیر نوظهوری است که در نخستین برخورد، یساراً وَر تعبیر «جهاد سازندگی» است که در اوایل انقلاب وارد عرصه ادبیات اقتصادی -اجتماعی کشور شد، باین تفاوت که جهاد سازندگی، تنها یک بخش یا جزیی از فعالیت‌های اقتصادی را مدنظر داشت، اما تعبیر تازه «جهاد اقتصادی» به عنوان نسل تکامل یافته -جهاد سازندگی به صحنه آمده و تمامی ابعاد و وجوه اقتصاد-اعم از تولید، توزیع و مصرف را در برمی گیرد. به علاوه، استفاده از این تعبیر در آغاز سال جدید، نشان می دهد دیدگاه‌های اولیه و سستی برخی از علما نسبت به اقتصاد باید تغییر کند تا به تدریج اقتصاد در جایگاه بایسته خودش بنشیند و مورد ارزیابی قرار بگیرد.

و اما نکته بعد معنا و مفهوم «جهاد» است. «جهاد» که یکی از فروع دین ماست، به معنای کوشش و تلاش زایدالوصف و بی پایان در راه یک هدف متعالی، مقدس و آن جهانی است، یعنی جنگ اعتقادی و کارزار مومنان با دشمنان یا منکران خدا برای رضای خدا و در راه حق. پس تنها آن دسته از تلاش‌های انسان را می توان «جهاد» به‌شمار آورد که اولاً، در راه رضای خدا و بدون چشمداشت، مخصوصاً چشمداشت مادی و دنیویِ ثبات، همراه با کوششی زایدالوصف و تمام عیار باشد، کوششی تاحد ایثار.

از سوی دیگر، اقتصاد اسم عام مجموعه اقدامات و فعالیت‌های انسان برای رفع نیازهای مادی این جهانی است که عمدتاً تحت تاثیر محرک «سود» قرار دارد و اگر این محرک، یعنی چشمداشت سود را حذف کنیم، موثر اقتصاد خاموش خواهد شد.

بدیهی است که اگر از این زاویه به موضوع بنگریم و واژه «اقتصادی» را صفت «جهاد» بدانیم، باید با ساز و کارهای علم و عمل اقتصادی، در راه خدا «جهاد» کنیم؛ یا به عبارت دیگر، با برپای رفق نیازهای مادی و به امید حداکثر کردن سود، وارد جهاد فی سبیل الله شویم؛ که در این صورت، دیگر اثری از جهاد و مفاهیم متعالی آن باقی نخواهد ماند، اما اگر این رابطه را از جهت مقابل بنگریم و جای صفت و موصوف را عوض کنیم، به مفهوم روشن تر و منطقی تر ی خواهیم رسید. به عبارت دیگر، آنچه بیشتر می تواند مورد نظر آن باشد، همانا توجه به اقتصاد به عنوان یک هدف مقدس و پرداختن به امور اقتصادی با ساز و کارهای متداول و مقرر برای عملیات جهادی است، یعنی تلاش اقتصادی با تمام توان و تاحد ایثار و بدون چشمداشت. از سوی دیگر با توجه به وضعیت کنونی اقتصاد ایران و سهم بالای دولت در آن، عملاً محرک سود مدت‌هاست که از بخش عمده اقتصاد ایران حذف شده و جای آن را محرک حقوق و مقام گرفته است. بنابراین، بخشی دولتی که در فرآیندی تاریخی صاحب عامل و ناظر همه بازارها و اداره کننده تمام عوامل تولید و منابع مالی است، بگونه‌ای ساختاری عادت کرده است که اغلب، بدون محرک سود هم کار کند گیرم با کیفیتی متفاوت؛ بخش کوچک غیر دولتی هم در اندازه‌ای نیست که حذف محرک سود و خاموش کردن موتورش موجب نگرانی شود. به قول نویسنده کتاب تاریخ ایران مدرن: «ایران با گاو و خیش قدم به قرن بیستم گذشت و با کارخانه‌های فولاد و

یکی از بالاترین آمارهای تصادف خودرو و در کمال ناباوری و حیرت بسیار با یک برنامه هسته‌ای از آن خارج شد. موتور اصلی این دگرگونی‌ها هم دولت مرکزی بود... «این نابول نشان دهنده گذار جامعه از دوران فئودالیسم به دوران سرمایه‌داری دولتی و تشکیل یک دولت همه کاره و دایم مدار است، دولتی که با تسلط بر اقتصاد، هم بزرگ‌ترین تولیدکننده، هم بزرگ‌ترین توزیع کننده و بزرگ‌ترین مصرف کننده ایران شده است و ابزارهای لازم برای هر گونه رفتار اقتصادی، را در اختیار گرفته، می تواند با تلاش بیشتر و افزایش تولید ملی، جنبه انباشتی جهاد را محقق سازد و هم با صرفه جویی و اصلاح الگوی مصرف، جنبه سلبی آن را. بنابراین، گرچه این پیام، یک پیام عام و فراگیر است، اما به مصداق آیه شریفه «لا یكلف الله نفساً الا و سعه‌ا» و بنا بر ضرب المثل معروف «هر که بامش بیش، برفش بیشتر» به نظر می‌رسد مخاطب اصلی این پیام، دولت است و سهم اصلی این تکلیف هم بر دوش دولتی هاست.

بدیهی است که این گونه تقسیم وظیفه، نه از سر رفع تکلیف و شانه خالی کردن، بلکه از سر واقع بینی است چرا که با توجه به ساختار کنونی، اگر قرار است اتفاقی در این مملکت بیفتد، آن اتفاق ناگزیر باید از دولت و با دولت شروع شود و ادامه یابد. در واقع، تا دولت نخواهد سهم مناسبی را برای غیردولتی‌ها قائل نشود، این گروه به هیچ وجه نمی تواند به عنوان پرافتخار «مجاهد اقتصادی» دست یابد و در برپایی ساختار نوین اقتصاد ایران سهم یابد.

حال با صدور پیام «جهاد اقتصادی» یا «اقتصاد جهادی» باید ببینیم که آیا دولت به

عنوان فعال می‌آیاشه و سکاندار اقتصاد کشور، در

صف مقدم جهاد خواهد ایستاد و به دیگران هم

اجازه خواهد داد که در حاشیه این میدان حضور

داشته باشند یا خیر؟

وقتی وعده‌ها روی هم انباشته می شوند آفت در کشاورزی ایران

گروه اقتصاد: پرداخت وام پنج میلیونی برای تامین سوخت کشاورزان، یکی از وعده‌های نوروژی وزیر جهاد کشاورزی است. صادق خلیلیان ضمن تشریح برنامه‌های دولت در بخش کشاورزی برای سال ۹۰ اظهار داشت: طرح هدفمندی یارانه‌ها خوشبختانه با یک شیب بسیار ملایم و خوبی آغاز شد. وضعیت تنظیم بازار هم به گونه‌ای بود که تولیدات کشاورزان توانست به خوبی پاسخگوی تمام جمعیت کشور باشند و ذخایری هم که دولت در نظر داشت اگر بازار دچار چالش شود، از آن استفاده کند، خوشبختانه مورد استفاده قرار نگرفت. وزیر جهاد کشاورزی به تدوین چند بسته حمایتی برای بخش کشاورزی در سال جدید اشاره کرد و گفت: چند بسته حمایتی در نظر گرفتیم؛ بسته‌های کوتاه‌مدت که شامل وام پنج میلیون تومانی کم‌بهره برای تامین خرید نقدینگی سوخت و انرژی است که در اختیار کشاوران متقاضی قرار می‌گیرد تا اینها از بابت افزایش نرخ حامل‌های انرژی دچار شوک نشوند. در عین حال وام‌های دیگری هم در نظر گرفته شده که با بازپرداخت طولانی مدت و نرخ سود و کارمزد بسیار پایین است که آن وام‌ها در اختیار تمام تولیدکنندگان و کشاورزان قرار می‌گیرد تا بتوانند اصلاحات ساختاری را در مصرف انرژی و آب انجام دهند.

کشاورزی یکی از بخش‌هایی است که همواره با مشکلات و چالش‌های فراوان روبه‌رو بوده و برنامه‌ریزان و سکانداران اقتصاد کشور طی سه دهه اخیر هیچ‌گاه نتوانستند برنامه مشخص و قابل قبولی در این بخش ارایه کنند. عدم وجود تقویم در زیربخش‌های مختلف موجب شده تا کشاورزان بیش تر از بلایای طبیعی و خشکسالی نگران فروش محصولات خود در بازار باشند. بازار نابسامان و پرنوسان سبب زمینی، پیاز و ورشکستگی تولیدکنندگان خرما در سال زراعی گذشته بخشی از معضلات بخش کشاورزی است که پس از هدفمندسازی یارانه‌ها عدم تحقق وعده‌های داده شده برای تخصیص بسته‌های سیاسی - حمایتی نمود بیشتری پیدا کرده است. با

اجرای قانون هدفمندسازی یارانه‌ها و پیروزی برخی مشکلات در بخش کشاورزی دولت عرضه گازوئیل، گندم و جو یارانه‌ای را در دستور کار قرار داد. تنها چند روز پس از آغاز هر مرحله نهایی قانون هدفمندسازی یارانه‌ها، وزیر جهاد کشاورزی در تشریح طرح حمایت از تولیدکنندگان، گفت: بر اساس این طرح، سهمیه

اقتصاد

وقتی وعده‌ها روی هم انباشته می شوند آفت در کشاورزی ایران

رجایی افزایش غیرمنطقی قیمت برق در واحدهای کشاورزی را مورد انتقاد قرار داد و گفت: با شروع فعالیت‌های کشاورزی، مصرف برق در این بخش با افزایش چشمگیری همراه خواهد بود و در صورت تداوم روند کنونی کشاورزان با مشکلات عدیده‌ای روبه‌رو خواهند بود. رییس کمیسیون کشاورزی با بیان این مطلب که افزایش قیمت حامل‌های انرژی در نهایت به افزایش قیمت تمام شده محصولات کشاورزی منجر خواهد شد، افزود: با افزایش قیمت محصولات کشاورزی قدرت رقابت پذیری آنها کاهش یافته و این موضوع می تواند تبعات سنگینی برای این بخش در پی داشته باشد. رجایی، برخورد ترجیحی باقیمت حامل‌های انرژی در بخش کشاورزی را یکی از راهکارهای عبور از بحران احتمالی دانست و تاکید کرد: قانون نیز این اجازه را به دولت داده است تا در برخی از موارد به لحاظ کردن قیمت‌های ترجیحی ضمن اجرای قانون از بخش‌های آسیب‌پذیر نیز حمایت شود. نماینده اراک در خانه ملت، نبود تقویم کشاورزی را یکی از معضلات بخش اعلام کرد و ادامه داد: قانون افزایش بهره‌وری در بخش کشاورزی دولت را موظف به تهیه سند توسعه بخش کشاورزی کرده است و طبق زمانبندی صورت گرفته دولت شش ماه زمان داشت تا

از قیمت‌های در نظر گرفته شده برای این بخش به شرق گفت: در زمان بررسی لایحه هدفمندسازی یارانه‌ها آسیب‌پذیر بودن بخش کشاورزی در برابر اجرای این قانون لحاظ شده بود و افزایش ۱۰ درصدی قیمت‌ها در سال تصویب شده بود که دولت با ایجاد تغییرات در برخی از قیمت‌ها عملاً خطر آسیب‌پذیری بخش را افزایش داد.

عباس رجایی با تاکید بر لزوم حمایت از بخش کشاورزی و هشدار نسبت به پیامدهای منضر شدن کشاورزان ادامه داد: بخش کشاورزی به لحاظ حساسیت و میزان آسیب‌پذیری در تمامی دنیا مورد حمایت دولت‌ها قرار دارد و در ایران نیز این حمایت‌ها باید به طرق مختلف ادامه داشته باشد. وی وعده‌های داده شده از طرف دولتی‌ها برای حمایت از بخش کشاورزی در برابر آسیب‌های ناشی از اجرای قانون هدفمندسازی یارانه‌ها را کافی ندانست و یادآور شد: اختصاص ۱/۸میلیون تن گندم، یک میلیون تن جو و ۱۵۰میلیون لیتر گازوئیل یارانه‌ای از جمله اقداماتی بوده است که دولت پس از اجرای قانون صورت داده که باید تنوع و حجم این اقدامات مورد بازنگری قرار گیرد.

تداوم توقف پرداخت تسهیلات بانک‌ها ارایه خود را می‌رانند

گروه اقتصاد: بانک‌ها نقطه عطف بسیاری از بحث‌ها و جدل‌ها در اقتصاد ایران محسوب می‌شوند؛ آنقدر که می‌توان به جرأت گفت در همه بحث‌های تئد اقتصادی رد پای از کارکرد بانک‌ها نیز به خوبی منتهود است. البته این واقعیت را نباید نادیده گرفت که بنا بر اعتراف بسیاری از فعالان و کارشناسان اقتصادی بانک‌ها در هر شرایطی برنده فعل و انفعالات اقتصادی هستند ولی با این وجود کارشناسان بانکی می‌گویند بانک‌ها می‌تصیب از

ضرب آسیب تصمیم‌های اقتصادی نیستند و همواره زیان را مزه کرده‌اند. به هر حال در سال گذشته نیز بانک‌ها در مرکز بسیاری از انتقادها بودند و عملکرد آنها با اما و اگر مواجه بوده است. در این باره خبر آنلاین می‌نویسد: بانک‌ها برای جلوگیری از کاهش سود خود به سرمایه‌گذاری و کارهای جانبی روی خواهند آورد. با اینکه همواره روسای کل بانک مرکزی تاکید کرده‌اند که بانک‌ها موظفند تا آخرین روزهای سال و آغازین روزهای سال جدید اقدام به وام‌دهی کنند با این حال خبرهای رسیده حاکی است که بانک‌ها با وجود آغاز فعالیت خود از ششم فروردین، همچنان از پرداخت وام به همین دلیل است که کارشناسان معتقدند کاهش سود تسهیلات‌دهی بانک‌ها تبدیل شده،

پیش از این شبکه بانکی کاهش میزان سود خود را از طریق پرداخت تسهیلات در قالب عقود مشارکتی جبران می‌کرد اما با وجود کاهش سود عقود مشارکتی که برای اولین بار در شبکه بانکی رخ می‌دهد راه دیگری برای جبران اثرات منفی کاهش نرخ سود برای بانک‌ها باقی نمی‌ماند و خود کاهش سود خود به سرمایه‌گذاری و کارهای جانبی روی خواهند آورد و به همین دلیل در سال جدید باید شاهد فرار بانک‌ها از پرداخت تسهیلات باشیم، با وجودی که خبر می‌رسد بانک‌ها دست کم تا ۱۵ فروردین روند تسهیلات‌دهی خود را متوقف کرده‌اند اما همچنان به سپرده‌گیری مشغولند. بانکی‌ها تاکنون به هیچ عنوان و تحت هیچ شرایطی از سپرده‌دهی امتناع نکرده‌اند و به نظر می‌رسد در رند جذب سپرده در سال جاری با شتاب بیش تر ادامه یابند زیرا شریان اصلی حیات بانک‌ها به سپرده‌گیری بستگی دارد و به همین دلیل نیز روند جذب منابع متوقف شدنی نیست.

گذر

نرخ تورم ۸۹ به ۱۲/۴ رسید

■ **گروه اقتصاد:** به گزارش بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، خلاصه نتایج به دست آمده از شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری ایران براساس سال پایه ۱۰۰=۱۳۸۲ (۳۵۹ قلم کالا و خدمت) در اسفند ماه ۱۳۸۹ به شرح ذیل است شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری ایران در اسفند ماه ۱۳۸۹ نسبت به ماه قبل ۳/۴ درصد افزایش یافت. در مقایسه با ماه مشابه سال قبل، شاخص مذکور ۱۹/۹ درصد رشد داشته‌است. نرخ تورم در سال ۱۳۸۹ نسبت به سال ۱۳۸۸ (دوازده ماه منتهی به اسفند ماه ۱۳۸۹ نسبت به دوازده ماه منتهی به اسفند ماه ۱۳۸۸) معادل ۱۲/۴ درصد است.

احتمال واگذاری صادرات بنزین به یک هلدینگ خصوصی

■ اولین هلدینگ خصوصی ایران به منظور صادرات سالانه یک میلیارد لیتر بنزین پالایشگاهی به بازارهای بین المللی، تاسیس می‌شود. به گزارش مهر، همزمان با آغاز شمارش معکوس برای بهره‌برداری از طرح‌های جدید پالایشگاهی و بنزین‌سازی پالایشگاهی موجود نفت، مجوزی برای صادرات یک میلیارد لیتر بنزین پالایشگاهی به بازارهای بین المللی صادر شده است.

بر این اساس شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی ایران از صادرات اولین محموله یک هزار تنی بنزین به افغانستان خبر داده و اعلام کرده بود: برای صادرات دومین و سومین محموله نیز در حال مذاکره هستیم. فرید عامری، مدیر عامل شرکت ملی پخش فراورده‌های نفتی هم پیشتر از برنامه‌ریزی و بازار یابی برای صادرات بنزین به کشورهای افغانستان و عراق برای سال آینده خبر داد و به مهر گفته بود: هم‌اکنون مذاکراتی با عراق و افغانستان برای صادرات بنزین انجام و توافق کامل با این دو کشور همسایه برای صادرات بنزین انجام شده است.

وی همچنین با اشاره به بازار یابی برای صادرات بنزین به برخی از کشورهای جنوب شرق آسیا تاکید کرده بود، خوش به بنزین با افغانستان برای صدور نفت سفید، گازوئیل و سوخت هواپیما به توافقی نهایی دست یافته‌ایم. با توجه به پیش‌بینی افزایش صادرات بنزین پالایشگاهی ایران در سال جاری به زودی اولین هلدینگ خصوصی ایران به منظور صادرات یک میلیارد لیتر بنزین پالایشگاهی به بازارهای بین المللی تشکیل می‌شود.

پیشنهاد تاسیس این هلدینگ با حضور فعالان و صادرکنندگان محصولات نفت، گاز و پتروشیمی به وزارت نفت ارایه شده است در حال حاضر به‌طور متوسط روزانه ۴۵ میلیون لیتر بنزین در پالایشگاه‌های موجود نفت کشور تولید می‌شود که با بهره‌برداری از طرح‌های توسعه و بنزین‌سازی در پالایشگاه‌های نفت ظرفیت تولید این فراورده نفتی به مرز ۸۵ میلیون لیتر در روز افزایش می‌یابد. در حال حاضر پالایشگاه‌های میعانات گازی ستاره خلیج فارس با ظرفیت ۳۶۰ هزار بشکه، خوزستان با ظرفیت ۱۸۰ هزار بشکه، هرمز با ظرفیت ۳۰۰ هزار بشکه، پارس با ظرفیت ۱۲۰ هزار بشکه، آنهابی با ظرفیت ۱۵۰ هزار بشکه، شهریار با ظرفیت ۱۵۰ هزار بشکه و کاسپین با ظرفیت ۳۰۰ هزار بشکه، هفت پالایشگاه جدید نفت خام و میعانات گازی کشور هستند.

اجرای بسته سیاستی – نظارتی بانک مرکزی در شبکه بانکی از امروز

■ یک مقام مسؤول خبر داد: بسته سیاستی - نظارتی سال ۹۰ بانک مرکزی روز ۲۸ اسفند به بانک‌ها ابلاغ شده و از ۹ فروردین لازم‌الاجراست.

این مقام مسؤول در گفت‌وگو با فارس درباره وضعیت سیاست‌های پولی و بانکی سال ۹۰ اظهار داشت: این بسته در قالب یک بخشنامه روز ۲۸ اسفند سال ۸۹ به کلیه بانک‌های عامل ابلاغ شد. وی افزود: کلیات نامه ابلاغ شده به بانک‌ها مبنی بر این بود که بسته سیاستی - نظارتی سال جاری با مواد و بخشنامه‌های مصوب شورای پول و اعتبار از ۱۵ فروردین سال ۹۰ لازم‌الاجرا خواهد بود.

آگهی

به استناد رونوشت سند شماره **۱۴۶۶۳۲ مورخ ۸۹/۱۱/۲۶** دفترخانه استاد رسمی شماره **۱۸ خرمشهر ، آقایان جهانبخش پورمن دوانی به شماره ملی ۱۸۱۸۷۴۵۳۷۲ و منوچهر شفیعی به شماره ملی ۳۵۰۱۳۸۰۳۳۱ تمامی شش‌دانگ یک فروند شاتور باری به نام دوان به شماره ثبت ۹۶۶ مرکز را به آقایان حکیم مرفراوی به شماره ملی ۱۸۱۶۰۹۰۶۰۳ به نسبت پنج دانگ مشاع و مجتبی مرفراوی به شماره ملی ۱۸۱۰۰۳۸۸۳۹ به نسبت یک دانگ مشاع از شش‌دانگ انتقال قطعی داده اند.**

هراتب به موجب ماده ۷۵ قانون دریایی ایران آگهی می‌گردد

۵۵۵۱